

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 19 stycznia 2024 r.

ZP-KNPS.431.7.24.2023.AT

Pani
Małgorzata Siemińska
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Żarowie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 11 i 12 grudnia 2023 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993), art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297 ze zm.) oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923) zespół kontrolerów: Agnieszka Toporowska - Karp - starszy specjalista, przewodnicząca zespołu, oraz Ewa Lasota – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarowie z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do zasiłków dla opiekunów oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie

i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2022 r. do dnia 11 grudnia 2023 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2022 r. do dnia 11 grudnia 2023 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 14 maja 2014 r. do dnia 11 grudnia 2023 r., natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 11 grudnia 2023 r.

Kontrola realizowana jest zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2023 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie w dniu 3.01.2024 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Małgorzata Siemińska zatrudniona na stanowisku Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie od dnia 2.07.2018 r. W okresie od 1.07.2005 r. do 30.11.2017 r. jednostką kierowała Pani Anita Denes –Ziemkiewicz zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie.

(dowód: akta kontroli, str.133)

Burmistrz Miasta Żarów upoważnił:

- Panią Małgorzatę Siemińską – Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie na podstawie:
- ✓ Zarządzenia z dnia 2.07.2018 r. do:
- przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych,
- podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji,
- prowadzenia postępowania administracyjnego i wydawania decyzji w sprawach dotyczących zasiłków dla opiekunów,
- prowadzenia postępowania administracyjnego i wydawania decyzji w sprawach o wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

- (...),
 - prowadzenia postępowania administracyjnego i wydawania decyzji w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - prowadzenia postępowania administracyjnego i wydawania decyzji w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych.
-
- Panią Beatę Wilk – Zastępcę Kierownika OPS w Żarowie na podstawie:
 - ✓ Zarządzenia nr 55/2017 z dnia 3.04.2017 r. do:
 - przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych,
 - podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji,
 - prowadzenia postępowania administracyjnego i wydawania decyzji w sprawach dotyczących zasiłków dla opiekunów,
 - prowadzenia postępowania administracyjnego i wydawania decyzji w sprawach o wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
 - (...),
 - prowadzenia postępowania administracyjnego i wydawania decyzji w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach dot. świadczeń rodzinnych.

-
- ✓ Zarządzenia nr 128/2016 z dnia 12.08.2016 r. do:
 - prowadzenia postępowania administracyjnego w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
 - ✓ Zarządzenia nr 130/2016 z dnia 12.08.2016 r. do:
 - prowadzenia postępowania administracyjnego w sprawach o świadczenia rodzinne,
 - ✓ Zarządzenia nr 9/2017 z dnia 3.01.2017 r. do:
 - prowadzenia postępowania administracyjnego w sprawach o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem.
 - ✓ Zarządzenia nr 51/2017 z dnia 28.03.2017 r. do:
 - przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych,

- podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Zarządzenia nr 213/2023 z dnia 11.12.2023 r. do:
- prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach z zakresu ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów.

- Panią Anitę Denes – Ziemkiewicz – Kierownika OPS w Żarowie na podstawie:
- ✓ (...)
- ✓ Zarządzenia nr 72/2014 z dnia 15.05.2014 r. do:
- prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach dotyczących zasiłków dla opiekunów.
- ✓ (...)
- ✓ Zarządzenia nr 5/2017 z dnia 3.01.2017 r. do:
- prowadzenia postępowania administracyjnego i wydawania decyzji w sprawach o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

[REDACTED]

[REDACTED]

- ✓ (...)
- ✓ Zarządzenia nr 7/2017 z dnia 3.01.2017 r. do:
- prowadzenia postępowania administracyjnego w sprawach o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

(dowód akta kontroli str.61-65, 113-127)

W okresie objętym kontrolą Pani [REDACTED] oraz [REDACTED] nie posiadały upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach dot. zasiłków dla opiekunów wymaganych na podstawie art. 10 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów w zw. z art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka w sprawie upoważnienia dla Pani [REDACTED] wyjaśnił:

„ (...) Pani [REDACTED] nie posiadała upoważnienia do prowadzenia postępowań administracyjnych w zakresie zasiłków dla opiekunów z uwagi na niedopatrzenie

Kierownika OPS. Pani [REDACTED] od dnia 1.04.2017 r. nie jest pracownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie”.

(dowód: akta kontroli str.135,139)

Kierownik Ośrodka w sprawie upoważnienia dla Pani [REDACTED] wyjaśnił:

„(...) pracownik Pani [REDACTED] nie posiadała upoważnienia do prowadzenia postępowań w zakresie zasiłków dla opiekunów, z uwagi na niedopatrzenie. Na dzień kontroli tj. 11.12.2023 r. niniejsze upoważnienie zostało sporządzone. Zarządzenie Burmistrza Miasta Żarów nr 213/2023 z dnia 11.12.2023 r.”.

(dowód akta kontroli str. 81)

Upoważnienie Pani [REDACTED] do prowadzenia postępowań w zakresie zasiłków dla opiekunów, wydane przez Burmistrza Miasta Żarów- Zarządzenie nr 213/2023 z dnia 11 grudnia 2023 r. zostało przesłane do kontrolujących w dniu 18.12.2023 r.

(dowód: akta kontroli str.127)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Beata Wilk - Zastępca Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie - zatrudniona od 1.08.1990 r. na czas nieokreślony,
2. [REDACTED] - Starszy Inspektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie - zatrudniona od 16.05.2016 r. na czas nieokreślony,
3. Małgorzata Siemińska - Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie - zatrudniona od 2.07.2018r. na czas nieokreślony,
4. Anita Denes – Ziemkiewicz – Kierownik Ośrodka Pomocy zatrudniona od 9.06.1997 r. do 30.11.2017 r.
5. [REDACTED] - Starszy Inspektor Ośrodka Pomocy Społecznej - zatrudniona od 16.09.2006 r. do 31.03.2017 r.

(dowód: akta kontroli, str.249)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych oraz przekazywania wniosków o świadczenia rodzinne celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, z tytułu zasiłków dla opiekunów, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.
2. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466).
3. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz.U. z 2023 r., poz. 1340).
4. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
5. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
6. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).
7. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie

mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz.U. z 2023 r., poz. 1341).

8. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297 ze zm.).
9. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023r., poz. 1923).
10. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).
11. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26.01.2023 r. w sprawie wzoru wniosku o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2023 r., poz. 211).
12. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.) – zwanej dalej k.p.a.
13. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.).
14. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.) - zwana dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.

Podczas kontroli dokumenty udostępniała i wyjaśnień udzielała:

1. Pani Małgorzata Siemińska - Kierownik Ośrodka.

Informacje ogólne:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie został powołany na mocy Uchwały nr IX/53/90 Miejsko – Gminnej Rady Narodowej w Żarowie z dnia 12.03.1990 r.

W okresie objętym kontrolą OPS w Żarowie działał w oparciu o Statut przyjęty Uchwałą Nr VI/27/2011 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 3.03.2011 r. oraz Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie Nr 8/2018 z dnia 2.08.2018 r.

(dowód: akta kontroli, str.59)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie osoby ubiegające się o świadczenia informuje o terminach składania wniosków na tablicy ogłoszeń w siedzibie Ośrodka oraz na stronie internetowej ops.zarow.pl”.

(dowód: akta kontroli, str.67)

Świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, przekazywane są w następujących formach:

- gotówkowa w kasie OPS w Żarowie
- przelew na konto bankowe świadczeniobiorcy.

(dowód: akta kontroli, str. 69)

Godziny pracy Ośrodka:

Poniedziałek , środa – piątek – 7:30 – 15:30,

Wtorek – 8:00 – 16:00

(dowód: akta kontroli, str.71)

Z informacji przekazanej przez Kierownika OPS w Żarowie wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi dotyczące obsługi klienta w związku z realizacją zadań wynikających z ustaw: o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, „Za życiem”, o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

(dowód: akta kontroli, str.163)

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod pozycją nr 2/2023.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2022/2023 do dnia kontroli do Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie wpłynęło 356 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 3 wnioski. Do innych organów według właściwości nie przekazano żadnego wniosku. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 11 wniosków.

Natomiast na okres zasiłkowy 2023/2024 rozpoczynającym się od 1.11.2023 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie do dnia 11.12.2023 r. wpłynęło 110 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 2 wnioski. Do innych organów według właściwości nie przekazano żadnych wniosków. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 1 wniosek.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarowie wypłacono 3 056 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 689,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 2 176,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 163,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 28.

Ośrodek wypłacił 2 085 dodatków do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 4,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 38,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 94,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 108,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11 ust. 3 ustawy – 216,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11 ust.4 ustawy – 24,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 88,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 349,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 297,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 8

- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 447
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 652.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 3 707 zasiłków pielęgnacyjnych, 721 świadczeń pielęgnacyjnych, 57 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 33 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 213 świadczeń rodzicielskich.

OPS w Żarowie w okresie od 1.11.2022 r. do dnia 31.10.2023 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 3 330 169,43 zł.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli świadczenia rodzinne pobierało 397 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnione były 122 rodziny, w tym:

- na 1 dziecko – 39 rodzin,
- na 2 dzieci – 43 rodziny,
- na 3 dzieci – 25 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 15 rodzin.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli świadczenia rodzinne pobierało 370 rodzin.

Do zasiłku rodzinnego uprawnionych było 68 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko – 22 rodziny,
- na 2 dzieci – 20 rodzin,
- na 3 dzieci – 16 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 10 rodzin.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarowie wypłacono 336 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 72,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 250,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 14,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 244 dodatków, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 0,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 6,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 8,

- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 16,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 2 ustawy – 0
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 20,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 4,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 16,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 42,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 14,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 2,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 58,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 82.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 580 zasiłków pielęgnacyjnych, 116 świadczeń pielęgnacyjnych, 1 jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, 4 specjalne zasiłki opiekuńcze oraz 25 świadczeń rodzicielskich.

Ośrodek w okresie od 1.11.2023 r. do 11.12.2023 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 276 675,69 zł.

W okresie od dnia od 1.11.2022 r. do dnia kontroli Ośrodek wydał 603 decyzje administracyjne w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 470 decyzji dotyczących okresu zasiłkowego 2022/2023, oraz 133 decyzje dotyczące okresu zasiłkowego 2023/2024.

Na okres zasiłkowy trwający od 1.11.2022 r. do 31.10.2023 r. wydano 20 decyzji odmownych. Od treści wydanych decyzji 10 wnioskodawców wniosło odwołania do organu II instancji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze 5 decyzji utrzymało w mocy, w 5 sprawach uchyliło decyzję organu właściwego i rozstrzygnęło sprawę.

Na okres zasiłkowy trwający od 1.11.2023 r. do 31.10.2024 r. wydano 9 decyzji odmownych. Od treści wydanych decyzji żaden z wnioskodawców nie wniósł odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz

z dodatkami o następujących numerach:

- 1.D.O.** - OPS.JZ.434.572.2022.BW z dnia 1.12.2022 r.,
OPS.SRD.431.573.2022.BW z dnia 2.12.2022 r.
- 2.J.S.** - OPS.JZ.434.253.2023.DH z dnia 13.06.2023 r.
- 3.K.C.** - OPS.ZP.432.543.2023.DH z dnia 9.11.2023 r.
- 4.A.Z.** - OPS.ZP.432.30.2023.DH z dnia 11.01.2023 r.,
OPS.ZR.4300.503.2023.DH z dnia 16.10.2022 r.,
OPS.ZR.4300.504.2022.DH z dnia 25.10.2022 r.
- 5.J.G.** - OPS.ZR.4300.413.2022.DH z dnia 26.09.2022 r. ze zm.
- 6.A.J.** - OPS.ZR.4300.557.2023.DH z dnia 15.11.2023 r.
- 7.A.M.** - OPS.ZR.4300.486.2023.DH z dnia 4.10.2023 r.
- 8.P.Sz.** - OPS.ZR.4300.2.2023.DH z dnia 2.01.2023 r.,
OPS.ZR.4300.353.2022.DH z dnia 8.09.2022 r.
- 9.Ż.K.** - OPS.ZR.4300.41.2023.DH z dnia 18.01.2023 r.,
OPS.ZR.4300.366.2022.DH z dnia 12.09.2022 r.
- 10.W.H.**- OPS.JZ.434.512.2023.DH z dnia 19.10.2023 r.
- 11.E.B.** - OPS.ZR.4300.577.2023.DH z dnia 4.12.2023 r.
- 12.K.S.** - OPS.ZR.4300.508.2023.DH z dnia 18.10.2023 r.
- 13.M.C.**- OPS.ZP.432.163.2023.DH z dnia 4.04.2023 r. ze zm.
- 14.M.A.**- OPS.ZR.4300.423.2023.DH z dnia 7.09.2023 r.
- 15.M.G.**- OPS.ZR.4300.433.2023.DH z dnia 13.09.2023 r.,
OPS.ZR.4300.368.2022.DH z dnia 12.09.2022 r.
- 16.J.K.** - OPS.ZP.432.223.2023.DH z dnia 25.05.2023 r.
- 17.S.K.**- OPS.SZO.4350.412.2023.DH z dnia 31.08.2023 r.
- 18.L.S.**- OPS.SP.4330.565.2022.DH z dnia 21.11.2022 r. ze zm.
- 19.A.S.**- OPS.ZR.4300.538.2022.DH z dnia 4.11.2022 r.
- 20.M.Z.**- OPS.ZR.4300.462.2023.DH z dnia 26.09.2023 r.,
OPS.ZR.4300.434.2022.DH z dnia 3.10.2022 r.
- 21.K.K.**- OPS.SRD.431.558.2022.DH z dnia 15.11.2022 r.,
OPS.JZ.434.479.2023.DH z dnia 3.10.2023 r.,
OPS.ZR.4300.481.2023.DH z dnia 3.10.2023 r.
- 22.A.M.** - OPS.ZR.4300.546.2023.DH z dnia 13.11.2023 r.
- 23.K.K.** - OPS.ZR.4300.456.2023.DH z dnia 22.09.2023 r.,

OPS.ZP.432.249.2023.DH z dnia 9.06.2023 r.

24.A.R. - OPS.SP.4330.514.2023.DH z dnia 19.10.2023 r.

25.P.A. - OPS.ZR.4300.488.2023.DH z dnia 5.10.2023 r.

26.A.D. - OPS.ZR.4300.574.2023.DH z dnia 4.12.2023 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 53 zasiłków rodzinnych oraz 87 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 2,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
 - samotnego wychowywania dziecka – 8,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 17,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 8,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 36,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 13,
 - podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły - 1
- 5 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 2 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 1 specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- 4 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarowie, w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków

dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

OPS w Żarowie samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie członków rodziny o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

W przypadku ustalania prawa do dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w dokumentacji znajdowało się zaświadczenie pracodawcy lub oświadczenie strony o terminie i okresie, na jaki został udzielony urlop wychowawczy oraz o co najmniej sześciomiesięcznym okresie pozostawania w stosunku pracy bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub odpisy zupełne aktu urodzenia dziecka, w przypadku, gdy ojciec dziecka jest nieznany.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

W przypadku ustalania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w aktach sprawy znajdowały się dokumenty potwierdzające rezygnację z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osoby zobowiązanej do alimentacji w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ośrodek Pomocy Społecznej Żarowie zwracał się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają świadczenie pielęgnacyjne.

(dowód, akta kontroli, str. 75)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 4 (A.Z.) decyzją znak OPS.ZR.4300.504.2022.DH z dnia 25.10.2022 r. Organ ustalił Stronie prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, o który Ww. nie wnioskowała. Pani A.Z. w świetle zgromadzonych w sprawie dokumentów uprawniona była do przedmiotowego świadczenia. Organ przed wydaniem decyzji w tej sprawie winien wezwać Wnioskodawcę do

uzupełnienia wniosku w powyższym zakresie, do czego był zobowiązany treścią art. 24 a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Przywołany przepis prawa wskazuje, że w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenia wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania (...).

Ponadto zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych prawo do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek małżonków, jednego z małżonków, rodziców, jednego z rodziców, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka, rodziny zastępczej niezawodowej, osoby uczącej się, pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, a także osób, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny. Zatem organ nie może z urzędu przyznać świadczeń bez wniosku strony.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Przy rozpatrywaniu wniosku Organ zadziałał na korzyść Strony. Jednocześnie pracownik z uwagi na natłok spraw nie wezwał Strony do uzupełnienia wniosku <str. 4 – wnioskowanie o dodatki>. We wniosku, <str. 5 w części dotyczącej składu rodziny>, Strona zaznaczyła, że dziecko posiada orzeczenie, jednocześnie organ był w posiadaniu orzeczenia o niepełnosprawności <przyznany zasiłek pielęgnacyjny>”.

(dowód: akta kontroli, str.93)

2. W sprawie nr 10 (W.H.) organ przyznał Stronie prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka bez kompletu dokumentów umożliwiających ustalenie sytuacji dochodowej rodziny, a tym samym prawidłowe ustalenie dochodów rodziny.

Organ posiadał informację z systemu Emp@tia – ZUS, iż Pani W.H. została zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego od 3.11.2021 r. i mimo to nie wezwał strony o dostarczenie dokumentu potwierdzającego datę dochodu uzyskanego w roku bazowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

Zgodnie z art. 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku, gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących

dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W myśl art. 5 ust. 4 a ww. ustawy w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, ustalając dochód członka rodziny, osoby uczącej się lub dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalone lub weryfikowane jest prawo do świadczeń rodzinnych.

Natomiast zgodnie z § 5 pkt 3 lit. h Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, obowiązującego w dniu wydania decyzji, ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, poza odpowiednimi informacjami i dokumentami wskazanymi w § 2–4 uwzględnia się również: oświadczenie lub inny dokument określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany – w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy,

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik przyjął datę rozpoczęcia pracy na podstawie daty z weryfikacji ZUS. W dniu 13 grudnia 2023 r. Strona dostarczyła dokumenty potwierdzające czas zatrudnienia <oświadczenia Strony, kopia świadectwa pracy, dwie kopie umowy o pracę>. Ponowna weryfikacja danych nie spowodowała zmiany wysokości dochodu rodziny. Strona zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych jest uprawniona do świadczeń rodzinnych”.

(dowód: akta kontroli, str.195)

3. W sprawie nr 26 (A.D.) dotyczącej ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami organ nie zbadał wnikliwie i dogłębnie sprawy, tym samym nie dysponował dokumentacją pozwalającą na poprawne ustalenie dochodu osoby i rodziny. W związku z czym nie był w stanie ustalić czy rodzina spełnia kryterium dochodowe uprawniające do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami.

W aktach sprawy znajduje się m. in. odpis wyroku sądowego sygn. akt IC 585/21 z dnia 28 lutego 2022 r. zaopatrzonej w klauzulę wykonalności z dnia 25.04.2022 r. oraz zaświadczenie od komornika sądowego, z którego wynika, że egzekucja komornicza jest prowadzona od 5.09.2022 r.

Organ dysponując ww. dokumentami nie podjął czynności mających na celu wyjaśnienie czy zaległość z tytułu alimentów w okresie od daty wykonalności orzeczenia zasądzonego alimenty do daty wszczęcia postępowania egzekucyjnego, została objęta wnioskiem egzekucyjnym. Nie wezwano strony do złożenia wyjaśnień i dostarczenia dokumentów potwierdzających faktyczny stan zaległości alimentacyjnych.

Art. 23 ust. 4 pkt 3 lit f ustawy o świadczeniach rodzinnych wskazuje, iż do wniosku należy dołączyć inne dokumenty potwierdzające spełnienie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia rodzinnego będącego przedmiotem wniosku. Na potwierdzenie wysokości dochodu rodziny lub członków rodziny uzyskanego przez rodzinę lub członków rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, wnioskodawca przedkłada zaświadczenie lub oświadczenie (art. 23 ust. 5 a pkt 2 ww. ustawy).

Zgodnie z art. 24 a ust. 2 ww. ustawy, w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Prowadzone w taki sposób postępowanie administracyjne narusza jedną z podstawowych zasad postępowania administracyjnego określoną w art. 7 k.p.a. Zgodnie z jego brzmieniem w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Niedopatrzenie pracownika. Pracownik nie zwrócił uwagi na daty od kiedy zostały wyegzekwowane kwoty na poczet alimentów w wydanym zaświadczeniu oraz od kiedy wierzyciel wskazał we wniosku o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi. Pracownik przyjął, że cała kwota została przyłączona do egzekucji komorniczej. Strona poinformowała o niewywiązywaniu się przez dłużniczkę z płacenia alimentów od dnia uprawomocnienia wyroku. W dniu 13 grudnia 2023 r. Organ wystąpił z wnioskiem o udostępnienie danych do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świdnicy, p. Jolanty Płaza. W odpowiedzi na

wniosek OPS.4381.147.2023.DH z dnia 13.12.2023 r. Komornik Sądowy potwierdził, że przedstawiciel ustawowy p. A.D. wniósł o egzekucję alimentów zaległych na rzecz alimentowanych od m-ca kwietnia 2022 r., tj. od uprawomocnienia się wyroku. Nie doliczone alimenty nie miały wpływu na dochód rodziny. Ponowna weryfikacja dochodu rodziny w dniu dostarczenia zaświadczenia nie wpłynęła na zmianę wysokości miesięcznego dochodu. Strona zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych jest uprawniona do świadczeń rodzinnych''.

(dowód akta kontroli str. 193)

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wyplata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie realizował świadczenia rodzinne dla 15 rodzin, a w okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli dla 3 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie od 1.11.2022 r. do 31.10.2023 r. Ośrodek wydał 28 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, a w okresie od 1.11.2023 r. do dnia kontroli 3 decyzje. Od treści wydanych decyzji nie złożono żadnego odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczącej zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, decyzji dotyczącej zasiłku pielęgnacyjnego oraz decyzji dotyczącej świadczenia pielęgnacyjnego o następujących numerach:

1.N.K. – OPS.SP.4330.170.2023.DH z dnia 4.04.2023 r. ze zm.

2.K.S. – OPS.ZP.432.567.2023.DH z dnia 29.11.2023 r.

3.K.T. – OPS.ZR.4300.552.2022.DH z dnia 10.11.2022 r. ze zm.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenie rodzinne oraz dane członków ich rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenia o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

OPS w Żarowie samodzielnie uzyskiwał/weryfikował informacje o rodzinach, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. OPS w Żarowie samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,

przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin ich wypłaty był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie, w okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 3 wnioski wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli OPS w Żarowie przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 2 wnioski.

Kontroli poddano dokumentację 2 przekazanych spraw:

1. B.W.

2.M.M.

W skontrolowanych sprawach Strony informowały w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach sprawy były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio złożonych i rozstrzygniętych przez Ośrodek wnioskach podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL.

Złożone oświadczenie wraz z kopią umowy i złożonym wnioskiem oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie MF, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297 ze zm.). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie od dnia wejścia w życie ustawy, tj. 15.05.2014 r. wypłacił 342 świadczenia z tytułu zasiłku dla opiekuna na łączną kwotę 171 928,70 zł.

W okresie tym wydał 20 decyzji administracyjnych, w tym 3 decyzje odmowne. Od treści wydanych decyzji wniesione zostało 1 odwołanie do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna, o następujących numerach:

1.L.B. - OPS.456.223.2014.MW z dnia 26.06.2014 r. ze zm.

OPS.456.122.2019.DH z dnia 1.02.2019 r.

Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna wszczynano na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski złożone zostały nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Ustalając prawo do zasiłku dla opiekuna za okres od dnia wejścia w życie ustawy udokumentowano w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej,

fakt sprawowania opieki przez osobę ubiegającą się o zasiłek dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawano w terminie. W sposób prawidłowy określaly elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a., tj. oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydawania decyzji. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Kopie dokumentów niezbędnych do przyznania świadczenia uwierzytelnione były przez organ właściwy. Okres uprawnienia oraz wysokość przyznanego świadczenia ustalone były prawidłowo.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wyplata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2022/2023 pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano dla 53 osób z 33 rodzin

W okresie świadczeniowym 2022/2023 do dnia 30.09.2023 r. wypłacono 630 świadczeń na łączną kwotę 256 932,84 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 580 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 50 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

W okresie świadczeniowym 2022/2023 Ośrodek wydał 50 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 3 decyzje odmowne. Żadna ze stron nie wniosła odwołań do organu II instancji.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 49 osobom z 31 rodzin. W tym okresie wypłacono 86 świadczeń na łączną kwotę 36 846,84 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 76 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 10 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli Ośrodek wydał 39 decyzji administracyjnych w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym żadnej decyzji odmownej. Od treści wydanych decyzji nie złożono żadnego odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą 12 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 7 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.D.A. - OPS.FA.440.66.2022.BW z dnia 8.11.2022 r.

2.A.M. - OPS.FA.440.56.2022.BW z dnia 4.10.2022 r.

3.M.I. - OPS.FA.440.36.2023.BW z dnia 29.09.2023 r.,
OPS.FA.440.35.2023.BW z dnia 29.09.2023 r.

4.K.S. - OPS.FA.440.52.2023.BW z dnia 6.12.2023 r.

5.E.T. - OPS.FA.440.50.2023.BW z dnia 4.12.2023 r.,
OPS.FA.440.5.2022.BW z dnia 8.11.2022 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do

końca tego okresu. Wpłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje :

1. W skontrolowanych sprawach dotyczących ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego błędnie oznaczano adresata decyzji. Organ wskazywał, że adresatem był przedstawiciel ustawowy osoby uprawnionej, zamiast osoba uprawniona do alimentów reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. Osobą uprawnioną zaś w świetle art. 2 pkt 11 ww. ustawy jest osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się być bezskuteczna.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzjach dot. funduszu alimentacyjnego Organ błędnie wskazywał oznaczenia strony z uwagi na błąd pracownika. Jako strona postępowania wskazywana był osoba reprezentująca osobę uprawnioną. Błąd zostanie naprawiony w decyzjach wydawanych od dnia kontroli”.

(dowód akta kontroli str. 87)

5. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

W okresie świadczeniowym 2022/2023 Ośrodek prowadził postępowanie w stosunku do 78 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy. W 23 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego. Otrzymano 21 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Przeprowadzono 8 wywiadów oraz odebrano 8 oświadczeń majątkowych. PUP informowano o potrzebie aktywizacji 4 dłużników alimentacyjnych. W 3 sprawach Organ otrzymał od starosty informacje o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności o których w art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy. Ośrodek wystąpił z 2 wnioskami do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W okresie objętym kontrolą skierowano do starosty 1 wniosek o zatrzymanie prawo jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu i 2 wnioski o zwrot zatrzymanego prawo jazdy. Przekazano, w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych 2 wnioski o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek wszczął dwa postępowania o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Wydana została w okresie świadczeniowym 2022/2023 jedna decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz jedna decyzja o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli Ośrodek prowadził postępowanie wobec 79 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy. W 16 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego. Od organu właściwego wierzyciela otrzymano 10 wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli przeprowadzono 1 wywiad alimentacyjny i odebrano 1 oświadczenie majątkowe. W stosunku do 1 dłużnika alimentacyjnego wszczęto postępowanie w przedmiocie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Ośrodek skierował do starosty 1 wniosek o zwrot zatrzymanego prawo jazdy.

W okresie świadczeniowym 2022/2023 do biura informacji gospodarczej przekazano 34 informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż

6 miesięcy. W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli przekazano 4 takie informacje.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. BIG InfoMonitor S.A. z siedziba w Warszawie,
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
3. Krajowy Rejestr Długów BIG S.A.,
4. ERIF – Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
5. Krajowy Rejestr Zadłużonych.

(dowód: akta kontroli, str.77)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji (art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów).

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„ (...) Organ w trakcie przyjmowania wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego informuje wnioskodawców o możliwości wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji. Wierzyciele nie wnioskują o to, aby organ występował o roszczenia alimentacyjne w ich imieniu. Ponadto z podawanych przez wnioskodawców informacji o osobach zobowiązanych do alimentacji wynika, że są to osoby o niskich dochodach lub ich sytuacja nie jest znana, z uwagi na brak kontaktów”.

(dowód, akta kontroli, str. 79)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 7 następujących dłużników alimentacyjnych: nr 1 (D.F.), nr 2 (K.K.), nr 3 (Ł.M.), nr 4 (R.R), nr 5 (M.Z.), nr 6 (A.J.), nr 7 (P.M.), 8. (M.B.).

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach Organ kierując wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego do organu właściwego dłużnika nie wskazywał informacji o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa i obowiązku ich zwrotu. Organ jako załącznik do wniosku przesyłał zawiadomienie skierowane do dłużnika alimentacyjnego z wysokością jego zobowiązań wobec Skarbu Państwa i obowiązku ich zwrotu: z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłaconych osobie uprawnionej zaliczek alimentacyjnych, wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Zgodnie z dyspozycją art. 27 ust 7a organ właściwy wierzyciela przekazuje organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułów, o których mowa w art.28 ust.1 pkt 1 i 2, tj.:

- należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy,
- należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

Zgodnie z art. 9 k.p.a. organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek. Zatem sporządzane pisma przekazujące informacje o należnościach dłużnika alimentacyjnego winny być sporządzone rzetelnie, aby nie powodowały nieudomówień. Za powyższym przemawia również określona w art. 8 k.p.a. zasada zaufania do władzy publicznej.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ nie sporządza informacji do organu właściwego dłużnika o zobowiązaniach wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust.1. pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z powodu błędu pracownika. Organ informował organ właściwy dłużnika o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego przesyłając wraz z wnioskiem o podjęcie

działań wobec dłużnika alimentacyjnego informację sporządzoną na podstawie art. 27 ust.7. Informacja ta zawiera dane o których mowa w art.28 ust.1 pkt 1 i 2. Błąd zostanie poprawiony od dnia kontroli”.

(dowód: akta kontroli, str. 83)

Załącznik stanowi zawiadomienie skierowane do dłużnika alimentacyjnego i nie wypełnia ono znamion ustawowych, o których mowa w art. 27 ust.7 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

2. W sprawie nr 1 (D.F.) i nr 3 (Ł.M.) zawiadomienia do Komendy Powiatowej Policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 kodeks karny w związku z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego przekazywano z naruszeniem art. 35 k.p.a.

Zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.

Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania. Przy czym należy pamiętać, że o każdym przypadku niezakończona sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Obowiązek ten wynika z treści art. 36 § 1 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Sprawy świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych prowadzi jeden pracownik. Z uwagi na natłok spraw w tym samym czasie, w pierwszej kolejności wysyłane są wnioski do komorników sądowych o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego lub o wszczęcie postępowania egzekucji oraz podejmowane

działania wobec dłużników alimentacyjnych tj. wezwania na wywiad (w przypadku gdy organ jest organem właściwym dłużnika) lub przesyłane wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika do właściwego organu. Stąd w niektórych w przypadku doszło do naruszenia terminu z art. 35 k.p.a. w związku z zawiadomieniami do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w związku z art.304 k.p.k. Organ poczyni starania, żeby zawiadomienia były sporządzane terminowo”.

(dowód akta kontroli str.85)

6. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wpłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

W okresie od 1.01.2017 r. do 11.12.2023 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie wpłynęło 16 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 16 osobom. Ośrodek wydał 16 decyzji administracyjnych w sprawie jednorazowego świadczenia, w tym 0 odmownych. Od treści wydanych decyzji żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1. **M.P.** - OPS.JS.48.203.2023.DH z dnia 8.05.2023 r.,
2. **H.K.** - OPS.JS.480.475.2023.DH z dnia 29.09.2023 r.,
3. **N.N.**- OPS.452.803.2019.DH z dnia 20.12.2019 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie, tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: neonatologii, położnictwa i ginekologii,
- zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza/ położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowania w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone były terminowo. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenie przyznawano i wypłacano w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydawano w terminie, a sposób jej doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. przyznanie prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego, o który Strona nie wniosowała,
2. przyznanie prawa do świadczeń rodzinnych bez kompletu dokumentów,
3. nieprawidłowo przeprowadzone postępowanie administracyjne w sprawie ustalania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami – brak wnikliwego i dogłębnego zbadania sprawy,
4. błędne oznaczenie Strony postępowania w decyzjach ustalających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym,
5. przekazywanie do Komendy Powiatowej Policji zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 KK w związku z art. 304 § 2 KPK z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.,
6. nierzetelne sporządzanie wniosków o podjęcie działań wraz z informacją o przyznaniu świadczeń dla wierzyciela kierowanych do organu właściwego dłużnika.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego przyznawać na wniosek Strony.

Podstawa prawna: art. 23 ust 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Prawo do zasiłku rodzinnego z dodatkami przyznawać w oparciu o kompletny i prawidłowo wypełniony wniosek. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów przyjmować wniosek i wyznaczać termin nie krótszy jak 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. W przypadku niezastosowania się do wezwania wniosek pozostawić bez rozpatrzenia.

Podstawa prawna: art. 24 w zw. z art. 24a ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Prawidłowo przeprowadzać postępowanie administracyjne w sprawie ustalania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, wnikliwie i dogłębnie analizować sprawę.

W przypadku zaistnienia wątpliwości co do posiadania przez Stronę uprawnień do świadczeń oraz w sytuacji rozbieżności między pozyskanymi danymi, a sytuacją wynikającą z przedłożonej przez Stronę dokumentacji dokładnie wyjaśniać stan faktyczny. W tym celu wzywać stronę o złożenie wyjaśnień i dostarczenie dokumentów, pozwalających na poprawne ustalenie dochodu osoby i rodziny.

Podstawa prawna: art. 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz.390 ze zm.) w zw. z art. 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Adresatem decyzji dot. ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osoby niepełnoletniej wskazywać osobę uprawnioną do alimentów reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego.

Podstawa prawna: art. 9 ust 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco

5. Zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 kk w związku z art. 304 § 2 k.p.k. przekazywać z zachowaniem terminów określonych art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco

6. Rzetelnie sporządzać wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego wraz z informacją o przyznaniu świadczeń dla wierzyciela kierowanych do organu właściwego i wskazywać informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa i obowiązku ich zwrotu.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7a w zw. z art. 28 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. 2020 r., poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Miasta Żarów, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. Wójtowski DOLNOŚLĄSKIEGO
Zastępca / Zdr
Ewelina Zygmunt
Kierownik Oddziału
Kontrolny i Nadzoru w Poradcy Społecznej
w Wydziale Zdravia i Edukacji Społecznej

Do wiadomości:

1. Burmistrz Miasta Żarów
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontrolny i Nadzoru w Poradcy Społecznej
w Wydziale Zdravia i Edukacji Społecznej
Ewelina Zygmunt

